

VLAKWATER II

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:

Ruimte voor Ruimte Limburg CV

Projectnr:

VEN151

Datum:

24 juni 2022

VLAKWATER II

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	Ruimte voor Ruimte Limburg CV
Projectnr:	VEN151
Rapportnr:	20220624-VEN151-RAPFF-1.0
Status:	Definitief
Datum:	24 juni 2022

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2022 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
BdR

Verificatie:
NH

Validatie:
BZ

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	7
1.1	Aanleiding.....	7
1.2	Doelstelling.....	7
1.3	Leeswijzer.....	7
2	PROJECTGEGEVENS	8
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	8
2.2	Voorgenomen plan.....	11
3	BESCHERMDE SOORTEN	13
3.1	Inventarisatie.....	13
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	13
3.1.2	Veldbezoek.....	14
3.2	Interpretatie.....	14
3.2.1	Flora.....	14
3.2.2	Vogels.....	14
3.2.2.1	Omgevingsscansoorten.....	15
3.2.2.2	Jaarrond beschermde nesten.....	15
3.2.2.3	Algemene broedvogels.....	18
3.2.3	Vleermuizen.....	20
3.2.3.1	Verblijfplaatsen.....	20
3.2.3.2	Vliegroutes.....	20
3.2.3.3	Foerageergebied.....	20
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	20
3.2.4.1	Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen).....	20
3.2.4.2	Knaagdieren.....	20
3.2.4.3	Marterachtigen.....	21
3.2.4.4	Overige zoogdieren.....	21
3.2.5	Amfibieën.....	22
3.2.6	Reptielen.....	22
3.2.7	Vissen.....	22
3.2.8	Ongewervelden.....	23
4	BESCHERMDE GEBIEDEN	24
4.1	Natura 2000-gebieden.....	24
4.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	24
4.3	Houtopstanden.....	26
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN	27
5.1	Beschermde soorten.....	27
5.1.1	Vogels.....	27
5.1.1.1	Jaarrond beschermde nesten.....	27
5.1.1.2	Overige vogelsoorten.....	27
5.1.2	Vleermuizen.....	28
5.1.2.1	Verblijfplaatsen.....	28
5.1.2.2	Vliegroutes.....	28
5.1.2.3	Foerageergebied.....	28
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	28
5.1.4	Alpenwatersalamander, levendbarende hagedis en bastaardkikker.....	28
5.2	Beschermde gebieden.....	29
5.2.1	Natura 2000-gebieden.....	29
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	29

5.2.3	Houtopstanden	29
6	CONCLUSIES	31
6.1	Beschermde soorten	31
6.1.1	Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden	31
6.1.1.1	Algemene broedvogels	31
6.1.1.2	Kerkuil	31
6.1.2	Vleermuizen	31
6.1.3	Levendbarende hagedis, Alpenwatersalamander en bastaardkikker	32
6.1.4	Algemene zorgplicht	32
6.2	Beschermde gebieden	32
6.2.1	Natura 2000-gebieden – stikstofdepositieonderzoek uitvoeren	32
6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming – beoordeling bevoegd gezag aanvragen	32
6.2.3	Houtopstanden – niet aan de orde	33
7	GERAADPLEEGDE BRONNEN	35

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE NESTEN (LIMBURG)
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het voornemen bestaat om de locatie Vlakwater II tot ontwikkeling te brengen. Daarnaast is in de nabijheid de aanleg van een waterbuffer voorzien en een bestemmingswijziging van de locatie Handrik 3 en 5. Conform de Wet ruimtelijke ordening is een dergelijke bestemmingsplanwijziging een ruimtelijke ingreep.

Volgens nationale- en internationale regelgeving is het verplicht om voorafgaand aan deze ingreep onderzoek te doen naar de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)) en het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Tevens is het volgens nationale regelgeving in sommige gevallen verplicht om melding te doen van en/of het aanvragen van een vergunning voor het kappen van houtopstanden.

In dit verkennend flora- en faunaonderzoek wordt aangegeven welke beschermde flora en fauna mogelijk voorkomen in het onderzoeksgebied, wat de effecten van de ingreep hierop zijn en wordt een eerste inschatting gegeven van het effect op beschermde gebieden. Wanneer de aanwezigheid van beschermde flora en fauna niet afdoende kan worden aangetoond of uitgesloten en/of wanneer effecten op beschermde gebieden mogelijk aan de orde zijn, is er nog aanvullend onderzoek nodig.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna potentieel voorkomen in het onderzoeksgebied, of de ingreep hier mogelijk een (negatief) effect op heeft en naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is. Daarnaast wordt gekeken naar de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN), of de ingreep hier mogelijk een (negatief) effect op heeft en of nadere toetsing nodig is. Tevens wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Ten slotte wordt gekeken of het uitvoeren van de ingreep mogelijk een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming inhoudt.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

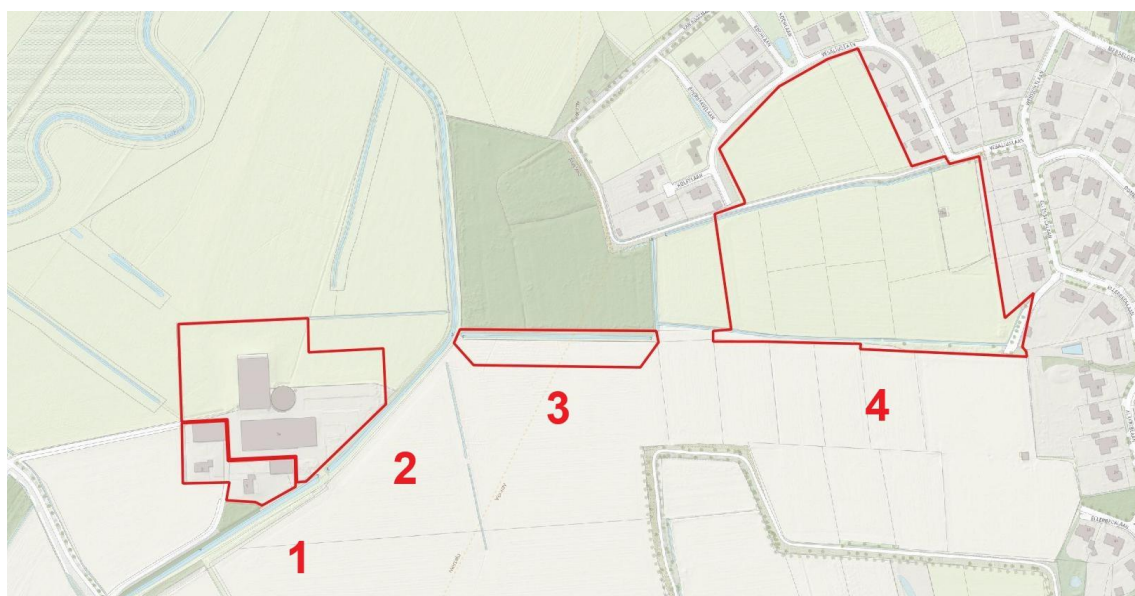
- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- In hoofdstuk 7 is een overzicht van de geraadpleegde bronnen opgenomen.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming en een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit vier deelgebieden (zie afbeelding 1) en is gelegen ten oosten van de kern Merselo en ten westen van de kern Venray in de provincie Limburg. Het gebied bevindt zich op de oostelijke zijde van het beekdal van de Loobeek.

Afbeelding 1. Opdeling van het onderzoeksgebied in vier deelgebieden. De deelgebieden zijn rood omlijnd. (Bron: Kadaster, 2021)

Deelgebied 1 bestaat uit twee woonhuizen met tuinen en stallen en maakt momenteel nog onderdeel uit van een agrarisch bedrijfscomplex met stallen en loodsen. Deelgebied 2 bestaat uit drie grote loodsen, een mestvaalt, een klein bijbouw en betonnen bestrating. De stallen zijn reeds drie jaren niet meer in gebruik als veestalling. Deelgebieden 1 en 2 worden grotendeels omsloten door intensief beheerde landbouwgronden. Deze deelgebieden grenzen ten zuidoosten aan een afwateringskanaal dat van zuid naar noord afwatert op de Loobeek. Ten zuidwesten van deze deelgebieden bevindt zich langs dit afwateringskanaal een loofbomensingel.

Deelgebied 3 bestaat uit een akkerperceel dat direct grenst aan een afwateringssloot. Dit deelgebied bevindt zich ten zuiden van een bosschage met loofbomen.

Deelgebied 4 bestaat uit enkele percelen intensief beheerd grasland en wordt in het midden van oost naar west doorsneden door een waterdragende afwateringssloot. In de zuidoosthoek bevindt zich een houtsingel met loofbomen en een van oost naar west lopend, niet-waterdragend afwateringsslootje. Dit deelgebied wordt vanaf de noordwestelijke tot en met de oostelijke zijde voor ongeveer drie kwart omgeven door woonbebouwing. Aan de overige zijde wordt deelgebied 4 omgeven door intensief beheerd grasland.

In afbeelding 2 t/m 9 is een impressie van het onderzoeksgebied opgenomen.

Afbeelding 2. Zicht op de woonhuizen in deelgebied 1 vanuit het zuiden.

Afbeelding 3. Zicht op de twee stallen in deelgebied 2 vanuit het oosten.

Afbeelding 4. Deelgebied 3 vanuit het westen gezien. Aan de rechterzijde bevindt zich de akker waarop het opvangbekken wordt aangelegd.

Afbeelding 5. Uitzicht over deelgebied 4 vanuit het zuidoosten. Links is een fragment van de houtsingel zichtbaar met enkele braamhorsten.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

Deelgebied 1:

- Woonhuizen met spouwmuren, overhangende daken met dakpannen, dakbetimmering en binnenmuurse, houten gevelbetimmering vanaf de eerste verdieping tot aan de daknok;
- Stallen zonder spouwmuren, met golfdaken en dak-plafondisolatie;
- Gazon met enkele opgaande sierstruiken en hagen die dienen als tuinafzetting en/of ornament;
- Tuinbestrating.

Deelgebied 2:

- Twee veestallen zonder spouwmuren, met golfdaken zonder dakplafondisolatie. De stallen hebben een open constructie waardoor lucht door de gehele ruimte en constructie kan waaien. In één stal is een open vliering aanwezig die (mogelijk) als hooizolder gediend heeft;
- Een solitaire zomereik (*Quercus robur*) met een stamdiameter van circa 25 centimeter op borsthoogte, zonder holtes en/of scheuren in de stam en/of takken;
- Betonnen bestrating zonder plantengroei;
- Akkercomplex met ingezaaide groenbemester.

Deelgebied 3:

- Akkercomplex met ingezaaide groenbemester;
- Grazige akkerrandzone;

- Grazige, kruidenrijke oever van slootje;
- Watervoerende, kleine sloot met plaatselijk kwel, veel algengroei en plaatselijk drijvende waterplanten, waaronder hoofdzakelijk fonteinkruid (*Potamogeton sp.*) en kroos (*Lemna sp.*).

Deelgebied 4:

- Intensief beheerd percelencomplex met grasland (hooiland);
- Een perceel aan de oostzijde van het deelgebied met intensief begraasd grasland en een klein stalletje voor kleinvee;
- Twee solitaire zomereiken in het midden van het deelgebied met stamdiameters van circa 35 tot 45 centimeter op borsthoogte, zonder holtes en/of scheuren in de stam en/of takken;
- Een watervoerende, kleine sloot die van oost naar west loopt. Deze sloot ligt in het midden van het deelgebied en heeft grazige oevers met kruidachtige planten, waaronder o.a. gele lis (*Iris pseudacorus*). In deze sloot is veel algengroei aanwezig, maar zijn geen ondergedoken en/of drijvende vaatplanten vastgesteld;
- Een niet-watervoerende, kleine sloot die van oost naar west loopt. Deze sloot ligt in het uiterste zuiden van het onderzoeksgebied. De beide oevers van deze sloot zijn begroeid met grassen en stikstofminnende planten, waaronder grote brandnetel (*Urtica dioica*) en braam (*Rubus sp.*);
- Een houtsingel in de uiterste zuidoosthoek van het deelgebied, met o.a. zomereik, zachte berk (*Betula pubescens*) en zwarte els (*Alnus glutinosa*). Alle bomen hebben een stamdiameter van circa 15 tot 45 centimeter. In één zomereik bevindt zich op circa 3 meter hoogte een opening in de stam met mogelijk een kleine holte in de stam. In de rest van de bomen bevinden zich geen holtes en/of scheuren in de stam en/of takken.

De ondergroei van deze houtsingel is sterk verruigd met stikstofminnende planten, waaronder gewone vlier (*Sambucus nigra*), grote brandnetel en braam. Tussen deze bodembegroeiing bevinden zich kale graafplaatsen en burchten van konijnen (*Oryctolagus cuniculus*).

Afbeelding 6. De veestallen in deelgebied 2 hebben een open dakconstructie in de nok. De zijmuren hebben eveneens openingen die optimale ventilatie van de stallen mogelijk maakt. Daardoor bieden de stallen nauwelijks luwte voor diverse diersoorten.

Afbeelding 7. Deelgebied 2 bestaat buiten de veestallen, hoofdzakelijk uit grondgebied met betonnen bestrating.

Afbeelding 8. In de sloot aan de rand van deelgebied 3 is veel draadalg aanwezig. Op de foto zijn ook de drijvende, grote bladeren van fonteinkruid (Potamogeton sp.) en de kleinere bladeren van kroos (Lemna sp.) zichtbaar.

Afbeelding 9. Deelgebied 4 grenst in het noorden en oosten direct aan bebouwde woonpercelen.

2.2 Voorgenomen plan

Initiatiefnemer is voornemens om in de voornoemde deelgebieden bestemmingsplanwijzigingen door te voeren. Daartoe wordt in deelgebied 1 een functietoewijzing van 'intensieve veehouderij met bedrijfswoning' naar 'woonfunctie' beoogd. In het kader van deze beoogde wijziging zijn in dit deelgebied geen werkzaamheden voorzien. Het betreft uitsluitend een functiewijziging van de bestaande bebouwing ter plaatse, bestaande uit de bedrijfswoningen en de twee bijgebouwen.

In deelgebied 2 wordt beoogd om de functie 'intensieve veehouderij' te wijzigen naar 'agrarisch met waarden'. Daartoe wordt de sloop van de aanwezige bebouwing en bestrating beoogd en hervorming van betreffende perce(e)l(en) naar extensief beheerd, agrarisch gebied.

In deelgebied 3 wordt beoogd om de functie 'landbouw' te wijzigen naar 'waterberging'. Daartoe zijn graafwerkzaamheden voorzien conform de contouren van het deelgebied ten einde een waterberging (of opvangbassin) in te richten.

Ten slotte wordt in deelgebied 4 de functie 'landbouw' gewijzigd in 'wonen, verkeer en groen'. Daartoe zijn diverse, gefaseerde graaf- en bouwwerkzaamheden voorzien.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereeniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2016 – 2021 (maximaal 5 jaar oud).

Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de deelgebieden zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen die gedaan zijn in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van waargenomen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2016 – 2021).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Vogels, omgevingsscansoorten			
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Wnb-vrl	
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Wnb-vrl	
Vogels, jaarrond beschermde nesten			
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	wnb-vrl	
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	wnb-vrl	
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	wnb-vrl	
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	wnb-vrl	Gevoelig
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	wnb-vrl	
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	wnb-vrl	
Ransuil	<i>Asio otus</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	wnb-vrl	
Stenuil	<i>Athene vidalii</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	wnb-vrl	
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	wnb-hrl	
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	wnb-hrl	
Grondgebonden zoogdieren			
Bever	<i>Castor fiber</i>	wnb-hrl	
Das	<i>Meles meles</i>	wnb-andere soorten	
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	wnb-andere soorten	

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming *	Rode lijst
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	wnb-andere soorten	Thans niet bedreigd
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Amfibieën			
Bastaardkikker	<i>Rana esculenta</i>	wnb-andere soorten	
Vaatplanten			
Kartuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	wnb-hrl	Kwetsbaar

* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.1.2 Veldbezoek

Op 12 mei 2022 is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd in het onderzoeksgebied door een ecooloog. De weersomstandigheden waren hierbij droog, licht bewolkt, een temperatuur van 19 °C op het beginpunt (omstreeks 11:00 uur) en windkracht van 2 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Volgens de NDFF komt de Kartuizer anjer voor binnen 1 kilometer van het onderzoeksgebied. Het is zeer onwaarschijnlijk dat de vier deelgebieden geschikte groeiomstandigheden voor deze soort vormen op grond van de zeer voedselrijke bodems ter plaatse. Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren van Kartuizer anjer in de vier deelgebieden aangetroffen. Daarmee kan de aanwezigheid van Kartuizer anjer in het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

In deelgebied 1 en 2 zijn gazons aanwezig met tuinbeplanting, bebouwing en bestrating. In de tuinen zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen, evenmin zijn op de muren van de gebouwen beschermde muurplanten waargenomen. Op grond van de voedselrijke omstandigheden ter plaatse kan het voorkomen van streng beschermde vaatplanten worden uitgesloten in deelgebied 1 en 2.

In deelgebied 3 en 4 is respectievelijk een akker aanwezig met een ingezaaide groenbemester en enkele percelen grasland. In beide ecotopen zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. Op grond van de voedselrijke omstandigheden ter plaatse wordt het voorkomen van beschermde vaatplanten in deze deelgebieden dan ook redelijkerwijze uitgesloten.

3.2.2 Vogels

Uit de NDFF blijkt dat een groot aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomt in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied. Dit betreft onder andere gebouw afhankelijke soorten zoals huismus, gierzwaluw en kerkuil, echter tevens boomvalk, havik, roek, wespandief en uilen zoals ransuil en steenuil, en verder de ooievaar en grote gele kwikstaart. Binnen het onderzoeksgebied staan enkele bomen, waarmee het onderzoeksgebied eveneens geschikt is voor vogelsoorten die grote takkennesten gebruiken.

Naast vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest blijkt uit het literatuuronderzoek dat diverse omgevingsscansoorten (categorie 4) waaronder de blauwe reiger, de buizerd en sperwer zijn waargenomen in de wijde omgeving. Dit betreft soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is wanneer als gevolg van de werkzaamheden het nest verdwijnt en de omgeving onvoldoende nestgelegenheid biedt. Het onderzoeksgebied biedt door de aanwezigheid van houtige beplanting en water geschikt habitat voor deze soorten. Het onderzoeksgebied maakt voor buizerd en sperwer mogelijk onderdeel uit van foerageergebied.

3.2.2.1 Omgevingsscansoorten

Deelgebieden 2, 3 en 4 zijn geschikt als foerageergebied en vaste rust en/of verblijfplaats van sperwer (*Accipiter nisus*) en buizerd (*Buteo buteo*). De NDFF meldt dat in de directe nabijheid van het onderzoeksgebied waarnemingen bekend zijn van beide soorten.

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in deelgebied 4 veel veldmuisburchten aanwezig waren in het grasland. In de omringende agrarische gebieden zijn eveneens zeer veel burchten van veldmuis waargenomen, vooral in de graslanden ten noorden van deelgebied 2. Daarmee vormt een deel van het onderzoeksgebied (deelgebied 4) en de directe omgeving daarvan, mogelijk essentieel foerageergebied voor buizerd. Het onderzoeksgebied vormt door de mogelijke aanwezigheid van (zang)vogels eveneens potentieel foerageergebied voor sperwer (en buizerd).

Tijdens het veldbezoek zijn in de aanwezige bomen in het plangebied geen grote takkennesten (horsten) van dagroofvogels aangetroffen. Evenmin zijn tijdens het veldbezoek individuen en/of sporen van sperwer en buizerd waargenomen. Daarmee kan het voorkomen van nesten van sperwer en buizerd redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.2.2 Jaarrond beschermde nesten

Gierzwaluw, huiszwaluw en boerenzwaluw

De spouwmuren van de woningen in deelgebied 1 zijn niet vrij toegankelijk voor gierzwaluwen, aangezien er geen ruimte is tussen de dakbetimmering en de muur. Evenmin zijn tijdens het veldbezoek individuen van gierzwaluw waargenomen. De veestallen van deelgebied 1 en 2 zijn evenmin geschikt als nestplaats voor gierzwaluwen wegens het ontbreken van spouwmuren. In deelgebieden 3 en 4 zijn geen gebouwen aanwezig. Het voorkomen van nesten van gierzwaluw in het onderzoeksgebied kan daarmee redelijkerwijs worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen bezette nesten van huiszwaluw en/of boerenzwaluw waargenomen aan de huizen in deelgebied 1. Wel werden 5 verlaten en zwaar beschadigde nesten van boerenzwaluw waargenomen in één veestal in deelgebied 2. De nesten bevonden zich tegen een dakspant en waren mogelijk reeds meer dan 2 jaren niet meer in gebruik. Aangezien de veestallen al ruim 3 jaren leeg staan, zijn er in die periode onvoldoende insecten (stalvliegen) aanwezig geweest om de functionaliteit als broedgebied voor boerenzwaluwen in stand te kunnen houden (zie afbeelding 6). Boerenzwaluwen broeden in functionele veestallen met veel vliegen die zich voeden met de uitwerpselen van het vee. Tevens zijn geen individuen van boerenzwaluw waargenomen in de stallen. Het voorkomen van huiszwaluw en boerenzwaluw in het onderzoeksgebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Huismus

Binnen het onderzoeksgebied zijn woongebouwen uitsluitend aanwezig in deelgebied 1, waarmee verblijfplaatsen van huismus (*Passer domesticus*) aanwezig kunnen zijn. Tijdens het veldbezoek werden op de daken van de woonhuizen in dit deelgebied enkele roepende mannetjes van huismus waargenomen, evenals enkele foeragerende individuen in de hagen bij één woonhuis.

De veestallen in deelgebied 2 zijn zeer beperkt geschikt als broedplaats voor huismus, aangezien er onvoldoende plaatsen zonder luwte zijn (de poorten staan open en het dak is gedeeltelijk open waardoor er continu wind door de ruimte kan waaien – zie afbeelding 6) en er geen dakisolatie aanwezig is waardoor de dieren niet verborgen kunnen broeden tussen beide lagen. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen in of rondom de stallen aangetroffen, evenmin zijn (bezette) (hang)nesten en/of territoriale, roepende mannetjes op de veestallen waargenomen. Tenslotte werden ter plaatse geen ophopingen van ontlasting van huismussen aangetroffen. Het is daarmee redelijkerwijs uitgesloten dat de huismus vaste rust- en/of verblijfplaatsen in de veestallen van deelgebied 2 heeft.

In deelgebieden 3 en 4 bevinden zich geen gebouwen, waardoor het voorkomen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van huismus ter plaatse op voorhand is uitgesloten.

Kerkuil

Tijdens het veldbezoek is in een schuur in deelgebied 1 een nest met jonge kerkuilen (*Tyto alba*) waargenomen (zie afbeelding 10). Daarnaast werden diverse sporen van kerkuilen waargenomen in de veestallen en schuren van deelgebied 1 en 2. Deze sporen bestonden uit braakballen en ontlasting (zie afbeelding 11). De stallen worden momenteel niet meer intensief gebruikt door kerkuilen vanwege het ontbreken van een voldoende muizenstand. Dat blijkt ook uit het feit dat de braakballen die in dit deelgebied van deze soort zijn waargenomen, reeds in verregaande staat van verval verkeerden. De braakballen in de stal van deelgebied 1 waren daarentegen zeer vers. Tevens staan de stallen in deelgebied 2 momenteel jaarrond open, waardoor er een constante tocht en luchtstroming door de stallen circuleert en er onvoldoende klimatologische buffer aanwezig is om als jaarronde rustplaats voor kerkuilen te kunnen dienen.

Het nest met jonge kerkuilen in deelgebied 1 bevond zich in de schuur tussen plafonddelen (plafondisolatieplaten) en het golfdak. Het plafond in deze schuur is volledig gesloten, waardoor het nest en de uilskuikens aan de binnenzijde van de schuur volledig aan het zicht zijn onttrokken. Het nest werd ontdekt door het typerende, ratelende geluid van de jongen en het stommelende geluid dat de uilskuikens maakten door over de plafonddelen te lopen. Deze geluiden maakten de jongen na het betreden van de schuur tijdens het veldbezoek. Door de schuur eveneens aan de achterzijde te inspecteren en onder de golfplaten te schijnen met een zaklamp, kon één jong dier vluchtig visueel worden waargenomen. Op grond van de geluiden betrof het een nest met drie uilskuikens van circa 3 à 4 weken oud.

Afbeelding 10. Exacte locatie van het nest van de kerkuil in deelgebied 1. De dakhelft met de nestlocatie is zuidelijk geëxponeerd. De grens van het deelgebied is met rood omlijnd. (Bron: Kadaster, 2021)

Afbeelding 11. Zicht in de stal met de nestlocatie van kerkuil tussen plafondisolatieplaten en golfdak. De plaats met braakballen en krietstreu is in close-up uitgelicht in de uitsnede. De plafondisolatieplaten zijn goed zichtbaar op de hoofdfoto.

Ooievaar

Ooievaars broeden op hoge plekken zoals telefoonpalen, bomen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten of door de mens gemaakte palen met houten platform. Dergelijke objecten zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en/of individuen van ooievaars waargenomen, waardoor het voorkomen van ooievaar redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

De grote gele kwikstaart nestelt langs snelstromende beken in natuurlijke oevers of onder bruggen en aan gebouwen. Dergelijke ecotopen zijn binnen het gehele onderzoeksgebied niet aanwezig. Tevens zijn geen nesten van grote gele kwikstaart aangetroffen tijdens het veldbezoek, waarmee het voorkomen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van deze soort in het onderzoeksgebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Het gehele onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied en vaste rust en/of verblijfplaats van dag- en nachtroofvogels en de roek. Volgens de NDFF zijn waarnemingen van boomvalk, havik, wespendif, ransuil, steenuil en roek bekend binnen een straal van minder dan 1 kilometer van het onderzoeksgebied.

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in deelgebied 4 veel veldmuisburchten aanwezig waren in het grasland. In de omringende agrarische gebieden zijn eveneens zeer veel burchten van veldmuis waargenomen, vooral in de graslanden ten noorden van deelgebied 2. Daarmee vormt een deel van het onderzoeksgebied (deelgebied 4) en de directe omgeving daarvan, mogelijk essentieel foerageergebied voor ransuil.

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor steenuil op grond van de aanwezigheid van een afwisselend cultuurlandschap. Steenuilen zijn geen uitgesproken veldmuisspecialisten. In de warme maanden van het jaar maken insecten (als nachtvlinders en loopkevers) en regenwormen het grootste deel uit van hun dieet waarmee eveneens jongen worden grootgebracht. In de wintermaanden vormen veldmuizen het overgrote deel van het stapelvoedsel. Steenuilen zijn standvogels die jaarrond hun eigen territorium bezetten en daarbij gebruik maken van vaste rust- en/of verblijfplaatsen, waaronder vooral boomholten en vrij toegankelijke gebouwtjes in de (beschutte) open ruimte. In het onderzoeksgebied zijn geen geschikte, holtenrijke bomen waargenomen.

Het onderzoeksgebied vormt door de mogelijke aanwezigheid van (zang)vogels eveneens potentieel foerageergebied voor boomvalk en havik. De wespendif jaagt op wespennesten in bodemholten van o.a.

woelmuizen, waartoe de veldmuis eveneens behoort. Daarmee kan in het onderzoeksgebied geschikt foerageergebied voor de wespendif aanwezig zijn.

Tijdens het veldbezoek zijn in de aanwezige bomen in het plangebied geen grote takkennesten (horsten) van dagroofvogels aangetroffen, evenmin van kraaiachtigen. Evenmin zijn tijdens het veldbezoek individuen en/of sporen van boomvalk, havik, wespendif, ransuil en steenuil waargenomen. Daarmee kan het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van boomvalk, havik, wespendif, ransuil en steenuil redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.2.3 Algemene broedvogels

Watervogels en ganzen

Alle deelgebieden worden begrensd en/of doorsneden door watervoerende sloten. Deze waterlichamen zijn echter zeer beperkt van formaat, waarmee deze ecotopen slechts beperkt geschikt zijn als foerageergebied en vaste rust- en/of verblijfplaats voor watervogels. Op grond van het intensieve agrarische landgebruik ter plaatse zijn voornamelijk algemenere soorten te verwachten, waaronder wilde eend (*Anas platyrhynchos*), meerkoet (*Fulica atra*), waterhoen (*Gallinula chloropus*), wintertaling (*Anas craca*), fuut (*Podiceps cristatus*) en blauwe reiger (*Ardea cinerea*). Tijdens het veldbezoek werd uitsluitend één blauwe reiger waargenomen aan de slootkant van deelgebied 4. Ten tijde van het veldbezoek zijn in de bomen en op de bodem geen nesten van watervogels waargenomen.

De intensief beheerde graslanden in deelgebied 4 zijn geschikt als (incidenteel) foerageergebied voor algemeen voorkomende ganzen waaronder grauwe gans (*Anser anser*) en grote Canadese gans (*Branta canadensis*). Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en/of individuele dieren van algemeen voorkomende ganzensoorten waargenomen. Het voorkomen van ganzen binnen het onderzoeksgebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Steltlopers

Uitsluitend deelgebied 4 kan incidenteel foerageergelegenheid bieden aan steltlopers als oeverloper (*Actitis hypoleucos*), witgat (*Tringa ochropus*), kievit (*Vanellus vanellus*), grutto (*Limosa limosa*), watersnip (*Gallinago gallinago*) en tureluur (*Tringa totanus*). In deelgebieden 1, 2 en 3 zijn de omstandigheden voor deze vogels niet geschikt wegens de rijke oeverbegroeiing van de sloten en het intensieve, agrarische landgebruik. Geen van voornoemde soorten (of andere soorten steltlopers) zijn tijdens het veldbezoek waargenomen in het onderzoeksgebied. Op grond van het intensieve agrarische landgebruik ter plaatse en het ruimtelijk ingesloten karakter van het landschap, zijn de landschappelijke omstandigheden minder geschikt als broedbiotoop voor steltlopers. In het onderzoeksgebied en in de directe nabijheid daarvan zijn tijdens het veldbezoek geen nesten waargenomen. Daarmee is het redelijkerwijs uitgesloten dat deelgebied 4 vaste nest- en foerageergelegenheid biedt aan steltlopers.

Zangvogels

Alle deelgebieden zijn wegens het ontbreken van uitgestrekte oppervlaktes aan opgaande begroeiing, beperkt geschikt als foerageergebied en vaste rust- en/of verblijfplaats voor zangvogels. Te verwachten vogelsoorten zijn onder andere winterkoning (*Troglodytes troglodytes*), boomklever (*Sitta europaea*), boomkruiper (*Certhia brachydactyla*), en algemenere soorten van tuinen en parken, waaronder koolmees (*Parus major*), merel (*Turdus merula*), vink (*Fringilla coelebs*), tuinfluiter (*Sylvia borin*), roodborst (*Erithacus rubecula*) en zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*).

In het onderzoeksgebied en in de directe nabijheid daarvan zijn tijdens het veldbezoek geen nesten (of overblijfselen daarvan) waargenomen. Dit betekent redelijkerwijs echter niet dat het onderzoeksgebied niet wordt gebruikt door vogels die in struwelen broeden. Veel nesten zijn en blijven jaarrond verborgen. Nesten van bepaalde vogelsoorten zijn bovendien zeer onsamenhangend opgebouwd waardoor deze na het uitvliegen van de jongen vaak alweer uitéenvallen door regen en wind.

Akkervogels

De agrarische ecotopen van deelgebied 2, 3 en 4 zijn geschikt als leefgebied voor diverse akkervogels. De akkers en graslanden vormen potentieel foerageergebied voor patrijs (*Perdix perdix*), kwartel (*Coturnix coturnix*) en fazant (*Phasianus colchicus*). De aangrenzende ruigtevegetaties vormen vooral voor de fazant geschikt broedgebied. Nesten van patrijs en kwartel kunnen in braakliggende akkers en in akkerranden aanwezig zijn.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en individuen van voornoemde soorten waargenomen. De aanwezigheid van patrijs, kwartel en fazant in het onderzoeksgebied kan daarmee redelijkerwijs worden uitgesloten.

Kraaiachtigen

In het onderzoeksgebied zijn bomen aanwezig waarin nestgelegenheid aanwezig is voor kraaiachtigen. Te verwachten soorten zijn zwarte kraai (*Corvus corone*), kauw (*Corvus monedula*), ekster (*Pica pica*) en gaai (*Garullus glandarius*).

In de bomen van het onderzoeksgebied en in de directe nabijheid daarvan, zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van kraaiachtigen (of overblijfselen daarvan) waargenomen. Ten tijde van het veldbezoek zijn evenmin individuen van kraaiachtigen waargenomen. Dit betekent redelijkerwijs echter niet dat zich geen incidentele broedgevallen kunnen voordoen van kraaiachtigen in het onderzoeksgebied. In zijn algemeenheid kan de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van kraaiachtigen in het onderzoeksgebied worden uitgesloten.

Dagroofvogels

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in deelgebied 4 veel veldmuisburchten aanwezig waren in het grasland. In de omringende agrarische gebieden zijn eveneens zeer veel burchten van veldmuis waargenomen, vooral in de graslanden ten noorden van deelgebied 2. Daarmee vormt een deel van het onderzoeksgebied (deelgebied 4) en de directe omgeving daarvan, mogelijk essentieel foerageergebied voor torenvalk (*Falco tinnunculus*).

In het onderzoeksgebied zijn enkele ruige overhoekjes en akkerranden aanwezig die geschikt zijn als broedbiotoop voor grondbroedende roofvogels als blauwe kiekendief (*Circus cyaneus*), bruine kiekendief (*Circus aeruginosus*) en grauwe kiekendief (*Circus pygargus*). Tijdens het veldbezoek zijn evenwel geen individuen van deze soorten waargenomen, alsmede sporen van grondbroedende nesten in bomen. Het onderzoeksgebied vormt door de aanwezigheid van tal van watervogels potentieel foerageergebied voor grondbroedende roofvogels.

Op grond van de waarnemingen gedurende het veldbezoek kan de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van torenvalk en (grondbroedende) roofvogels in het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Nachtroofvogels

Alle deelgebieden zijn op grond van de aanwezige ecotopen geschikt als foerageergebied van bosuil (*Stryx aluco*) en velduil (*Asio flammeus*). Het stapelvoedsel van velduil bestaat vrijwel geheel uit veldmuis (*Microtus arvalis*). Tijdens het veldbezoek zijn de intensief en extensief beheerde graslanden in het onderzoeksgebied en in de directe nabijheid daarvan betreden en ter plaatse werden vele holencomplexen van veldmuis waargenomen. Daarmee vormt een deel van het onderzoeksgebied (deelgebied 4) en de directe omgeving daarvan, mogelijk essentieel foerageergebied voor velduil.

De bosuil heeft een breder dieet en vangt naast veldmuizen ook grotere vogels zoals (wilde) duiven en zoogdieren als het Europees konijn (*Oryctolagus cuniculus*). Tijdens het veldbezoek zijn holen van het Europees konijn waargenomen in deelgebied 4. Daarmee lijkt het onderzoeksgebied geschikt als incidenteel foerageergebied voor bosuil. In het onderzoeksgebied zijn geen geschikte holtebomen in bosgebied aanwezig, waarmee het voorkomen van nestplaatsen van bosuil in het onderzoeksgebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Het onderzoeksgebied is niet geschikt als vaste rust en/of verblijfplaats voor velduil en ransuil. De velduil is 's zomers een soort van zeer open, extensief beheerde landschappen als open heide, moerasgebieden en afwisselend extensief beheerd agrarisch cultuurland. Dergelijke omstandigheden zijn niet aanwezig in het onderzoeksgebied. Bovendien blijkt uit de meest actuele verspreidingsgegevens dat zich binnen het onderzoeksgebied geen winterverblijfplaats van Velduil bevindt. Ransuilen broeden in verlate nesten van kraaiachtigen. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en/of individuen van velduil en/of ransuil waargenomen. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van velduil en ransuil in het onderzoeksgebied is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat twee vleermuissoorten zijn waargenomen in de directe omgeving van het onderzoeksgebied, betreffende de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Op grond van de ligging van het onderzoeksgebied nabij bosrijk gebied en de aanwezigheid van voldoende migratiemogelijkheden via groenelementen binnen bewoond gebied, kan ook het voorkomen van de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) in het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten.

In onderstaande subparagrafen wordt beargumenteerd of het onderzoeksgebied functionaliteit biedt als verblijfplaats, vliegroute en/of als foerageergebied van voornoemde vleermuissoorten.

3.2.3.1 Verblijfplaatsen

In deelgebied 1 zijn gebouwen (woonhuizen) aanwezig met een spouwmuur en een stal met een dak-plafondisolatie. Beide typen objecten zijn voldoende gebufferd om te kunnen dienen als kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

In deelgebied 2 zijn de veestallen uitsluitend geschikt als paarverblijf en zomerverblijf voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Als kraam- en winterverblijfplaats zijn de stallen niet geschikt wegens het ontbreken van voldoende buffering.

In deelgebied 3 zijn geen objecten aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In deelgebied 4 is uitsluitend in de zuidoostelijke boomsingel een zomereik waargenomen die een holte heeft in een zijtak. Op grond van de exponering van de holte en de vrije standplaats van de boom, is de holte onvoldoende gebufferd om te fungeren als kraam- of winterverblijfplaats. Wel kan de holte fungeren als zomerverblijfplaats van gewone grootoorvleermuis en/of als paarverblijfplaats van gewone en/of ruige dwergvleermuis. Overige objecten die kunnen fungeren als verblijfplaatsen ontbreken in dit deelgebied.

3.2.3.2 Vliegroutes

Groene, lijnvormige elementen in de vorm van houtsingels en lijnvormige wateren zijn aanwezig in deelgebied 3 en 4, waarmee vliegroutes van vleermuizen ter plaatse niet kunnen worden uitgesloten. In deelgebied 1 en 2 is de aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen op grond van de afwezigheid van dergelijke lijnvormige elementen redelijkerwijs uitgesloten.

3.2.3.3 Foerageergebied

Op grond van het geringe oppervlak aan rechtopgaande, houtige begroeiing in alle deelgebieden is het hoogst onwaarschijnlijk dat de deelgebieden afzonderlijk essentieel foerageergebied vormen voor vleermuizen. Dit is aannemelijk, aangezien in het onderzoeksgebied sprake is van een aanzienlijke, ruimtelijke versnippering van opgaande, houtige begroeiingen. Tenslotte bevindt zich tussen het onderzoeksgebied en de kern van de plaats Venray een uitgestrekte bosgebied waar vleermuizen aanzienlijk meer foerageergelegenheid hebben door het verwachte, grotere aantal insecten. De deelgebieden van het onderzoeksgebied vormen daarmee redelijkerwijs geen essentieel foerageergebied.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

3.2.4.1 Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)

Op basis van het literatuuronderzoek zijn geen strenger beschermde muizensoorten waargenomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. De enige streng beschermde en niet-vrijgestelde muis, de noordse woelmuis, leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Het habitat voor de noordse woelmuis is binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig. Binnen het onderzoeksgebied worden daarom hooguit algemeen voorkomende muizensoorten verwacht.

3.2.4.2 Knaagdieren

Eekhoorn

Vanuit de NDFF is de eekhoorn bekend in de omgeving van het onderzoeksgebied. In het onderzoeksgebied zijn echter in zeer beperkte mate bomen aanwezig die voldoende dekking en foerageergelegenheid kunnen bieden

aan eekhoorns. Binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldbezoek geen sporen en/of nesten van eekhoorns in aanwezige bomen waargenomen. De aanwezigheid van eekhoorns in het onderzoeksgebied kan daarmee redelijkerwijs worden uitgesloten.

Bever

Volgens de NDFF komt de bever voor binnen een kilometer van het onderzoeksgebied. Deelgebied 1, 2 en 3 grenzen aan een watervoerende sloot. In deelgebied 4 is een watervoerende sloot aanwezig en het onderzoeksgebied ligt nabij de Loobeeek, een stromende laaglandbeek. Alle sloten zijn in beperkte mate geschikt als leefgebied voor de Europese bever, echter het ontbreken van grote hoeveelheden zachthouten bomen, zoals wilg en zwarte els, maakt het zeer onwaarschijnlijk dat het onderzoeksgebied essentieel foerageergebied betreft voor bevers. Tijdens het veldbezoek zijn eveneens geen graafsporen in de oevers, beverdammen en beverburchten waargenomen. Het voorkomen van de bever in het onderzoeksgebied kan daarmee redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.4.3 Marterachtigen

Das

Uit de NDFF blijkt dat in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied de das voorkomt. In het onderzoeksgebied en in de directe nabijheid daarvan, zijn geen sporen van de das waargenomen (wissels, wroetsporen, mestputjes en burchten). Het onderzoeksgebied kan echter wel incidenteel bezocht worden door foeragerende dassen, met name de graslanden in deelgebied 4. Op grond van de afwezigheid van sporen van dassen tijdens het veldbezoek, kan het voorkomen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van de das in het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Binnen het onderzoeksgebied zijn dergelijke ecotopen aanwezig. Verder zijn binnen het onderzoeksgebied geen bomen met holtes aanwezig of takkenhopen die kunnen dienen als verblijfplaats voor deze soort. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van steenmarter waargenomen in de stallen en in de overige biotopen. Hiermee kan de aanwezigheid van deze soort binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.4.4 Overige zoogdieren

Egel

Uit de NDFF blijkt dat de egel in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomt. In onze streken leeft de egel in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. De egel komt bijna overal in West-Europa vrij algemeen voor. In de zomer slapen egels vaak op de kale grond onder dicht struikgewas, in holtes onder boomwortels, in composthopen of konijnenholen. Soms worden slaapnesten gebouwd van losse bladeren. Een nest voor de jongen ligt op een goed verborgen plek zoals in een compost-, takken- of puinhoop. Winternesten worden meestal in de grond gemaakt, tegen een schutting aan, in een schuur of bijgebouw of in een takken- of composthoop. De afmetingen van het winternest variëren sterk, soms tot een halve meter doorsnee. Het ontbreken van houtige begroeiing en andere vormen van beschutting binnen deelgebied 2, 3 en 4 maakt deze ongeschikt voor de egel. In deze deelgebieden kan het voorkomen van de egel redelijkerwijs worden uitgesloten.

In deelgebied 1 zijn tuinen aanwezig met gazon, dichte hagen en opgaande (sier)struwelen en bomen (zie afbeelding 2). De kans dat de egel in deelgebied 1 aanwezig is, is daarmee niet uitgesloten.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) is gebonden aan schone wateren. De soort komt voor bij zowel snel stromende rivieren en beken als bij stilstaande wateren. Daarbij is de aanwezigheid van een goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oeverzone van essentieel belang. In het onderzoeksgebied vormen de sloten geen geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis vanwege de overvloedige algengroei (zie afbeelding 8). Waterspitsmuizen kunnen door het vrijwel ondoordringbare netwerk aan algendraden niet jagen onder water. Daarmee kan het voorkomen van de waterspitsmuis in het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Haasachtigen

Uit de NDFF blijkt dat de haas en het konijn in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomen. Sporen van hazen (uitwerpselen en legers) werden in het gehele onderzoeksgebied niet waargenomen. Sporen van het konijn (holen) werden uitsluitend waargenomen in het zuidoostelijke deel van deelgebied 4 (zie afbeelding 5). Deelgebieden 1, 2 en 3 zijn op grond van de intensief-agrarische functietoewijzing slechts zeer marginaal geschikt als leefgebied voor haas en konijn. Aanwezigheid van essentieel leefgebied van deze soorten kan binnen deze 3 deelgebieden redelijkerwijs worden uitgesloten. In deelgebied 4 komt een populatie konijnen voor die het gebied hoofdzakelijk gebruikt als vaste rust- en/of verblijfplaats in het zuidoostelijke deel.

Wild Zwijn

Het wild zwijn komt voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen. Hij heeft een duidelijke voorkeur voor eiken- en beukenbossen aangezien daar in de herfst veel eikels en beukennotjes (de zogenaamde 'mast') te vinden zijn. Een voorwaarde die wilde zwijnen aan een bos stellen is de aanwezigheid van natte/moerassige plaatsen, waar ze in zogenaamde 'zoelen' (ondiepe poelen) modderbaden kunnen nemen. In de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn wel natte en moerassige plaatsen, binnen het onderzoeksgebied echter niet. Binnen het onderzoeksgebied worden om die reden geen verblijfplaatsen van het wild zwijn verwacht. Het onderzoeksgebied biedt evenmin geschikt foerageergebied voor het wild zwijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van wild zwijn waargenomen. Het voorkomen van wild zwijn in het onderzoeksgebied kan daarmee redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.5 Amfibieën

Het voorkomen van amfibieën in deelgebieden 1 en 2 kan redelijkerwijs worden uitgesloten wegens het ontbreken van geschikte voortplantingswateren. In deelgebieden 3 en 4 zijn sloten aanwezig met zwak stromend water en drijvende en ondergedoken waterplanten. Deze sloten zijn geschikt als voortplantingswater voor o.a. Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) en bastaardkikker. Alhoewel de Alpenwatersalamander volgens de NDFF niet binnen 1 kilometer van het onderzoeksgebied voorkomt, kan de aanwezigheid van deze soort niet worden uitgesloten op grond van de aanwezigheid van een bosperceel dat direct grenst aan deelgebied 3. Alpenwatersalamanders overwinteren in de strooisellaag van bos- en bomenrijk gebied. In dit bosperceel zijn de omstandigheden geschikt als overwinteringsplaats voor Alpenwatersalamanders. Daarmee kan het voorkomen van Alpenwatersalamander en bastaardkikker in deelgebieden 3 en 4 redelijkerwijs niet worden uitgesloten.

3.2.6 Reptielen

Volgens de NDFF komt de levendbarende hagedis niet in de directe nabijheid (1 - 5 kilometer afstand) van het onderzoeksgebied voor. Heide, hoogveen en vochtige gras- en rietlanden vormen de voorkeurs habitat van de levendbarende hagedis. De soort komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt waargenomen op oevers en vochtige terreindelen. Dergelijke omstandigheden zijn niet aanwezig in deelgebieden 1 en 2. De aanwezigheid van de levendbarende hagedis kan in deze deelgebieden redelijkerwijs worden uitgesloten.

In deelgebieden 3 en 4 zijn sloten aanwezig met grazige, vochtige oevers. Dergelijke ecotopen zijn geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis. De aanwezigheid van de soort kan daarmee in deelgebieden 3 en 4 redelijkerwijs niet worden uitgesloten.

Op grond van het ontbreken van voor overige reptielen geschikte ecotopen binnen het onderzoeksgebied (structuurrijke dichte vegetaties en goed ontwikkelde ondergroei met voldoende rustige, rijkelijk door de zon beschenen plekken) kan het voorkomen van essentieel leefgebied van overige reptielen binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.7 Vissen

In deelgebieden 1 en 2 zijn geen oppervlaktewateren aanwezig. Daarmee is het voorkomen van beschermde vissoorten in deze deelgebieden redelijkerwijs uitgesloten.

In deelgebieden 3 en 4 zijn ondiepe sloten aanwezig met een modderige, slibrijke bodem. Dergelijke omstandigheden zijn niet geschikt voor de meeste vissoorten. Het vormt echter wel geschikt leefgebied voor grote

modderkruiper (*Misgurnus fossilis*). De grote modderkruiper is een soort die vrijwel uitsluitend voorkomt in rijkelijk door waterplanten begroeide, modderige sloten in extensief beheerd cultuurland. De sloten in beide deelgebieden zijn slechts uitermate summier begroeid met waterplanten, bovendien is in beide deelgebieden sprake van een intensief agrarisch beheer. Bovendien komt de soort volgens de NDFF voor op meer dan 10 kilometer afstand van het onderzoeksgebied. Het voorkomen van de grote modderkruiper en andere beschermde vissoorten in deelgebieden 3 en 4 is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

3.2.8 Ongewervelden

Volgens de NDFF zijn geen beschermde ongewervelden bekend in het onderzoeksgebied en de directe nabijheid daarvan. Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Evenmin zijn voor ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, schoon water, veensloten, vennen, waardplanten voor beschermde vlinders) in het onderzoeksgebied waargenomen. Daarmee kan het voorkomen van beschermde ongewervelde diersoorten in het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

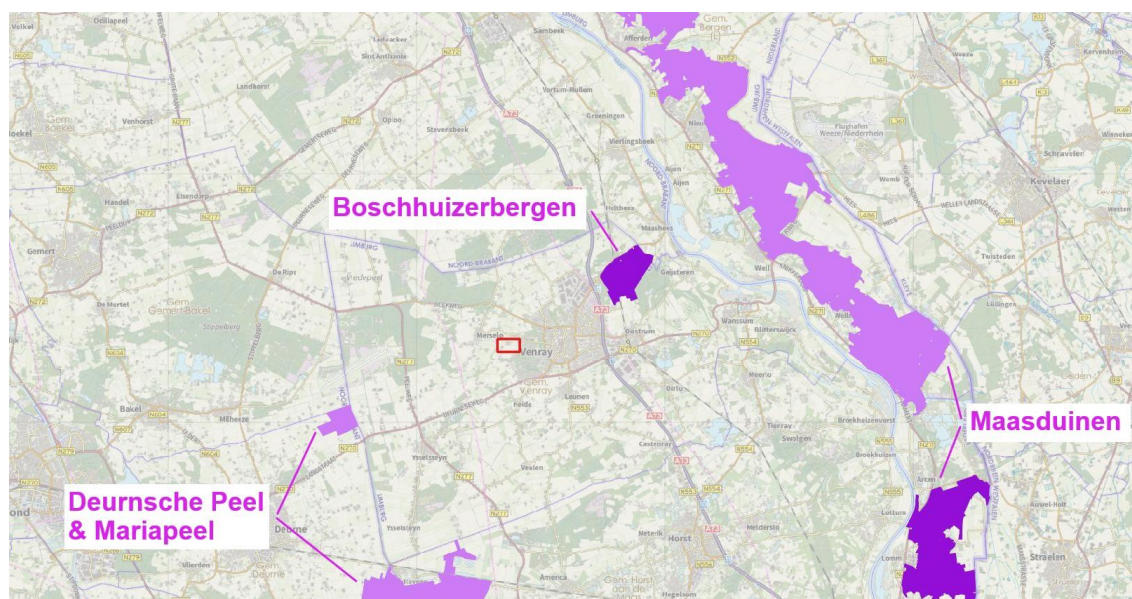
In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de provincie Limburg en gemeente Venray. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied (zie afbeelding 6). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.

Natura 2000-gebied	Afstand tot onderzoeksgebied
Boschhuizerbergen	ca. 4,1 km
Deurnsche Peel & Mariapeel	ca. 6,3 km
Maasduinen	ca. 9,7 km
Groote Peel	ca. 19,5 km

Afbeelding 12. Ligging van het onderzoeksgebied (rode vierkant) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Kadaster, 2022).

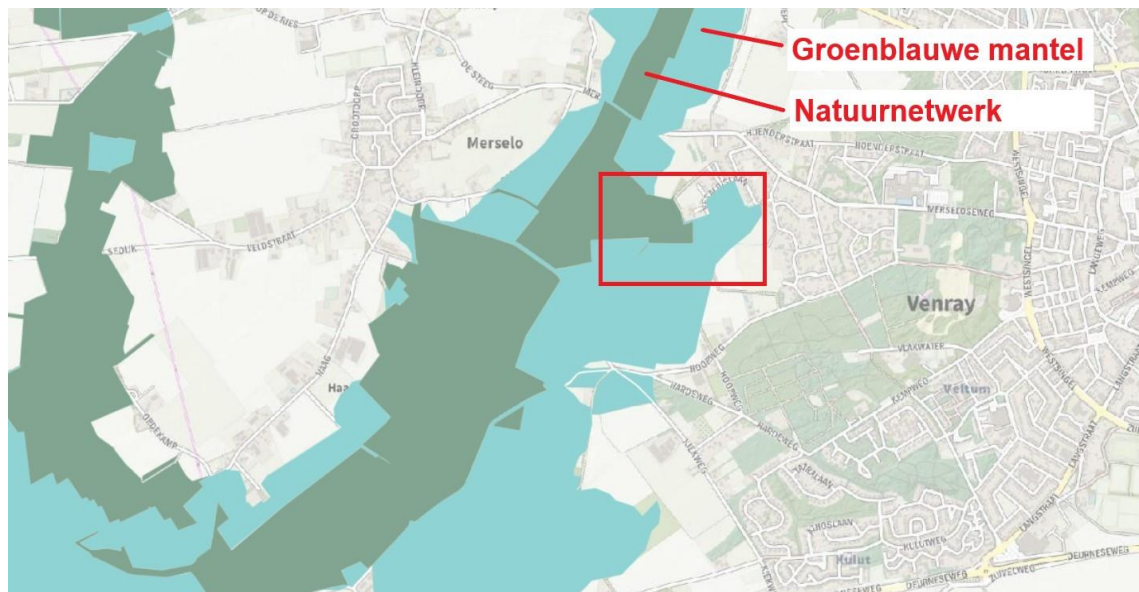
4.2 Provinciale gebiedsbescherming

Op 1 oktober 2021 hebben de Provinciale Staten van Limburg de Omgevingsvisie Limburg vastgesteld. De Omgevingsvisie Limburg is vervolgens op 25 oktober 2021 in werking getreden. Op afbeelding 9 is te zien dat het onderzoeksgebied zich bevindt binnen de provinciaal vastgelegde groenblauwe mantel¹ en direct grenst aan het Natuurnetwerk Limburg (de provinciale uitwerking van het Natuurnetwerk Nederland).

¹ De provincie Limburg heeft de 'zilvergroeene natuurzone' en 'bronsgroene landschapszone' in de Omgevingsvisie Limburg samengevoegd tot de 'groenblauwe mantel'. Ook in de (gelijktijdig met de Omgevingswet) nog in werking te treden Omgevingsverordening Limburg zal dit als zodanig worden gewijzigd. In de nog vigerende Omgevingsverordening Limburg 2014 wordt nog gesproken van de 'zilvergroeene natuurzone' en 'bronsgroene landschapszone'.

Aangezien het onderzoeksgebied binnen de groenblauwe mantel ligt en grenst aan het Natuurnetwerk Limburg, dient te worden afgewogen of de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied negatief worden beïnvloed door de voorgenomen activiteiten. Het Afwegingskader Natuurnetwerk Nederland schrijft voor dat voorkomen dient te worden voorkomen dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied negatief beïnvloed worden door de activiteiten. De Nota Ruimte² geeft de volgende definitie van wezenlijke kenmerken en waarden:

De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om: de bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische- en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde.

Afbeelding 13. Ligging van het onderzoeksgebied (rood gemarkeerd), ten opzichte van het Natuurnetwerk Limburg. (Bron: provincie Limburg).

Aangezien in deelgebied 1 geen ruimtelijke ingreep gepland staat, anders dan een administratieve functiewijziging van bestaande bebouwing, is in dit deelgebied geen sprake van een verslechtering van bestaande kenmerken en waarden. Sterker nog, door het verwijderen van de mogelijkheid tot het gebruik ten behoeve van een intensieve veehouderij of andere bedrijfsvoering, wordt feitelijk een verbetering bewerkstelligd.

In deelgebied 2 worden de bestaande stallen gesloopt en wordt bestrating verwijderd ten einde het terrein om te vormen naar agrarisch cultuurlandschap met een extensief beheer. Daarmee wordt de openheid van het landschap aanmerkelijk vergroot waardoor het (uit)zicht op het beekdal van de Loobeek wordt hersteld en versterkt. Dat vergroot de kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden van het lokale landschap aanzienlijk. Het omvormen van het bestaande, intensieve agrarisch beheer naar extensief beheer, zal de plaatselijke diversiteit aan planten- en diersoorten doen toenemen.

De werkzaamheden in deelgebied 3 beogen de aanleg van een wateropvangbekken in een bestaand akkerperceel, hetgeen de bestaande visuele kenmerken en waarden niet wijzigt. Het opvangbekken zal bovendien op een extensieve wijze worden beheerd, waarbij de vorming van natuurlijke watervegetaties in het bekken zal worden getolereerd. Daarmee kan de diversiteit aan planten- en diersoorten ter plaatse toenemen.

In deelgebied 4 wordt woonbebouwing gerealiseerd in het noordelijke deel van het gebied. Dit is mogelijk een bedreiging van de wezenlijke kenmerken en waarden van het bestaande en omliggende gebied. Bebouwing kan

² Bron: https://puc.overheid.nl/rijkswaterstaat/doc/PUC_142322_31/ (geraadpleegd 24 juni 2022)

de openheid van het landschap teniet doen, alsmede de kwaliteit van bodem, water en lucht, stilte, donkerte, landschapsstructuur en de belevingswaarde aantasten. Hierover dient overleg te worden gevoerd met het bevoegd gezag (provincie Limburg).

Verslechtering van de geomorfologische- en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, stilte, donkerte en openheid zijn in deelgebieden 1, 2 en 3 niet aan de orde. De oorspronkelijke geomorfologie en aardkundige waarden blijven ongewijzigd en worden visueel versterkt door het slopen van bestaande bebouwing, waardoor de belevings- en informatiewaarde van het landschap toeneemt. Het waterhuishoudingsstelsel van sloten en beken blijft gehandhaafd. In deze deelgebieden zijn significant negatieve effecten door de activiteiten op (onderdelen van) het Natuurnetwerk Nederland dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

4.3 Houtopstanden

Gezien het feit dat er op het onderzoeksgebied geen houtopstanden staan, is artikel 4.2. Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Indien soorten in hoofdstuk 3 worden uitgesloten, dan worden ze in dit hoofdstuk niet behandeld. In dit hoofdstuk wordt eveneens aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen voor beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. In het onderzoeksgebied is een broedpaar van kerkuil aanwezig, alsmede een functionele nestplaats van deze soort. Tevens zijn enkele broedparen van huismus en verblijfplaatsen van konijn aanwezig in het onderzoeksgebied. Voorts kan de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van enkele soorten vleermuizen, egel en levendbarende hagedis niet worden uitgesloten. Ook zijn mogelijk voortplantingswateren van Alpenwatersalamander en bastaardkikker aanwezig in het onderzoeksgebied. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

5.1.1 Vogels

Onderstaand worden de effecten van de ingrepen op vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en overige vogelsoorten behandeld. Uit de resultaten van het veldbezoek en het bureauonderzoek blijkt dat vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vogelsoorten uit de categorie omgevingsscansoorten redelijkerwijs niet aanwezig zijn in het onderzoeksgebied. Deze laatste categorie wordt in onderstaande subparagrafen verder buiten beschouwing gelaten.

5.1.1.1 Jaarrond beschermde nesten

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek uitsluitend jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus vastgesteld in deelgebied 1. In de overige deelgebieden zijn geen huismussen aanwezig. In deelgebied 1 is tevens een functionele nestplaats van kerkuil waargenomen. In deelgebied 2 is sprake van foerageergebied van kerkuilen. Aangezien in deelgebied 1 geen werkzaamheden voorzien worden is negatief effect op de nestplaats van kerkuilen en huismus redelijkerwijs uitgesloten. Wel wordt geadviseerd om bij toekomstige ingrepen aan de stal waar het kerkuilennest in aanwezig is, de eventuele verwijdering van plafonddelen gefaseerd uit te voeren én tegelijkertijd een nestkast op te hangen in de stal. Tevens wordt geadviseerd om werkzaamheden in de stal uit te voeren in de voor kerkuilen minst gevoelige periode, te weten in de periode van 1 november t/m 15 januari.

Bij de sloop van de stallencomplexen in deelgebied 2 is het redelijkerwijs uitgesloten dat foerageergelegenheid en functionele rust- en verblijfplaatsen van kerkuilen verdwijnen. Daarmee is er door de voorgenomen werkzaamheden geen negatief effect op kerkuilen te verwachten in deelgebied 2. In de overige deelgebieden is door werkzaamheden een negatief effect op kerkuilen redelijkerwijs uitgesloten.

5.1.1.2 Overige vogelsoorten

Op grond van het bureauonderzoek blijkt dat nesten van algemene vogelsoorten binnen het onderzoeksgebied aanwezig kunnen zijn. Voor vogels geldt dat broedgevallen gedurende de periode vanaf 15 maart t/m 15 oktober aanwezig kunnen zijn. Indien een nest aanwezig is en zich binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden bevindt, kunnen individuele dieren worden gedood, verwond of verstoord. Tevens kan de nestplaats haar functionaliteit als broedplaats en/of vaste rust- en/of verblijfplaats verliezen door vernietiging of verstoring.

5.1.2 Vleermuizen

5.1.2.1 Verblijfplaatsen

In deelgebied 1 zijn mogelijk kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en/of gewone grootoorvleermuis aanwezig. Aangezien in dit deelgebied geen werkzaamheden voorzien worden is negatief effect op alle mogelijk aanwezige vleermuisfuncties op voorhand uitgesloten. In deelgebied 2 (stallen) en 4 (holte zomereik) zijn mogelijk zomer- en/of paarverblijfplaatsen van drie voornoemde soorten aanwezig. In deelgebied 2 verdwijnen door sloopwerkzaamheden mogelijk aanwezige zomer- en/of paarverblijven van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Indien in deelgebied 4 de zomereik wordt gekapt, dan verdwijnen mogelijk aanwezige zomer en/of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Indien sprake is van werkzaamheden in de directe nabijheid van de zomereik met de verblijfplaats, dan treedt fysieke verstoring op. Van nachtelijke verlichting van de bouwplaats in de nabijheid van deze zomereik kan eveneens een verstoring effect uitgaan op de verblijfplaats.

5.1.2.2 Vliegroutes

Uitsluitend in deelgebieden 3 en 4 worden vliegroutes verwacht langs met name het tracé van de aanwezige sloten en enkele rudimenten van boomsingels. De graafwerkzaamheden in deelgebied 3 nemen de geleidende functie van verticale structuren niet weg, waarmee een blijvend, verstoring effect op eventueel aanwezige vliegroutes in dit deelgebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Indien in deelgebied 4 de sloot die dit deelgebied doorsnijdt, wordt vergraven, dan is een verstoring effect op eventueel aanwezige vliegroutes niet uitgesloten.

Graafwerkzaamheden kunnen door verlichting van de werkplaats eveneens een verstoring effect hebben op eventueel aanwezige vliegroutes.

5.1.2.3 Foerageergebied

Essentieel foerageergebied van vleermuizen wordt in het gehele onderzoeksgebied niet verwacht. Een negatief effect is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Konijn en egel

Voor het konijn en de egel geldt dat deze door provincie Limburg voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3). Aangezien het konijn uitsluitend voorkomt in het uiterste zuidoosten van deelgebied 4, alwaar geen werkzaamheden worden voorzien, is een negatief effect reeds op voorhand uit te sluiten. Egel komt uitsluitend potentieel voor in deelgebied 1, alwaar geen werkzaamheden worden verricht en daarmee een negatief effect niet te verwachten is. Tijdens de werkzaamheden in de overige deelgebieden blijft voldoende alternatief geschikt leefgebied aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Hierdoor is een permanent negatief effect op konijn en egel momenteel niet aan de orde. Hoewel vrijgesteld, dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

Overige grondgebonden zoogdieren

Voor overige grondgebonden zoogdiersoorten geldt dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is en naar verwachting geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied. Hiermee zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten uit te sluiten.

5.1.4 Alpenwatersalamander, levendbarende hagedis en bastaardkikker

Uit de resultaten blijkt dat levendbarende hagedis en Alpenwatersalamander aanwezig kunnen zijn in de oeverzones van de sloten in deelgebied 3 en 4. Tevens kunnen bastaardkikker en Alpenwatersalamander de sloten gebruiken als voortplantingsplaats. Indien graafwerkzaamheden plaatsvinden in de oeverzone en/of in de sloten ter plaatse, dan leidt dit tot een negatief effect op plaatselijke populaties levendbarende hagedis, Alpenwatersalamander en/of bastaardkikker. Indien geen werkzaamheden aan de oeverzones en/of sloten worden verricht, dan is een negatief effect op populaties van voornoemde soorten redelijkerwijs niet aan de orde.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4, beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied welke het dichtste bij het onderzoeksgebied ligt is 'Boschhuizerbergen'. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 4,1 km van het onderzoeksgebied. De ingrepen bestaan uit de sloop van een stallencomplex, verwijdering van betonnen bestratingen (deelgebied 2), de aanleg van een regenwateropvangbassin (deelgebied 3) en de bouw van enkele woningen (deelgebied 4). Verder is sprake van een toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de beoogde woningen.

Gelet op de omvang van de ontwikkeling in combinatie met de afstand tot het Natura 2000-gebied, is mogelijk sprake van een significante toename van stikstofdepositie in de directe nabijheid en/of in het Natura 2000-gebied. Daarmee is mogelijk sprake van een verslechtering van de ecologische omstandigheden in het Natura 2000-gebied door voorgenomen werkzaamheden. Uitsluitsel hierover kan worden verkregen door het uitvoeren van een AERIUS-berekening.

Overige negatieve effecten zijn op grond van de afstand tussen het onderzoeksgebied en nabijgelegen Natura2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden niet aan de orde.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Uit paragraaf 4.2 blijkt dat het gehele onderzoeksgebied gelegen is binnen de groenblauwe mantel. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de landschappelijke, ecologische en visuele kenmerken in deelgebied 4 mogelijk sterk wijzigen, hetgeen een nader oordeel van het bevoegd gezag vereist. Het onderzoeksgebied grenst daarnaast direct aan het Natuurnetwerk Nederland.

5.2.3 Houtopstanden

Gezien het feit dat binnen het onderzoeksgebied geen houtopstanden aanwezig zijn, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

6 CONCLUSIES

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming mogelijk worden overtreden. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Verder wordt beschreven welke vervolgstappen getroffen moeten worden in het kader van beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Uit de effectbeoordeling van de resultaten van het onderzoek blijkt dat bij voorgenomen werkzaamheden, mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op broedvogels (alle deelgebieden), vleermuizen (deelgebied 2, 3 en 4), levendbarende hagedis, Alpenwatersalamander en bastaardkikker (deelgebied 3 en 4). Op overige soortgroepen en soorfuncties wordt geen negatief effect verwacht.

6.1.1 Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden

6.1.1.1 Algemene broedvogels

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aanwezig. Hoogstwaarschijnlijk komen algemene soorten als houtduif en heggemus wel voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. Van deze soorten is niet uit te sluiten dat zij tot broeden komen in de aanwezige struikbegroeiing in de aangrenzende bosschages langs het onderzoeksgebied. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden niet tot negatieve effecten op broedvogels, voor wat betreft het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.) of het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is echter wel mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels in aangrenzende houtige beplanting verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.).

In gebruik zijnde nesten zijn beschermd en mogen daarom niet worden vernield of verstoord ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield of verstoord worden bij de werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied. Om dit te voorkomen wordt geadviseerd om zo veel mogelijk te werken buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort. Indien bepaalde werkzaamheden toch binnen het broedseizoen dienen te worden uitgevoerd, wordt geadviseerd om het betreffende gebied (en/of de directe invloedssfeer) voorafgaand aan de werkzaamheden door een terzake deskundige (ecoloog) te laten controleren op aanwezige broedgevallen en deze te markeren.

6.1.1.2 Kerkuil

Alhoewel in deelgebied 1 (nog) geen (sloop)werkzaamheden worden voorzien aan de stal waarin een kerkuilennest is aangetroffen, wordt wel geadviseerd om bij toekomstige ingrepen aan de stal waar het kerkuilennest in aanwezig is, de eventuele verwijdering van plafonddelen gefaseerd uit te voeren én tegelijkertijd een kerkuilennestkast op te hangen in de stal. Tevens wordt geadviseerd om eventuele werkzaamheden in de stal uit te voeren in de voor kerkuilen minst gevoelige periode, te weten in de periode van 1 november t/m 15 januari.

6.1.2 Vleermuizen

Door de geplande ingre(e)p(en) is mogelijk sprake van verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen (Art. 3.5, lid 2 WNB; deelgebied 2) en vliegroutes (Art. 3.10, lid 1b WNB; deelgebieden 3 en 4) van vleermuizen. Indien de sloottracés in deelgebieden 3 en 4 gehandhaafd blijven, de watervoering van de sloten jaarrond gehandhaafd blijft en de werkzaamheden in de periode van 15 oktober t/m 15 maart plaatsvinden, is verstoring en/of vernietiging van eventuele vliegroutes uitgesloten. Indien dit niet mogelijk is, dan is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen in deelgebieden 3 en 4 noodzakelijk. Onderzoek naar vliegroutes dient conform het Vleermuisprotocol plaats te vinden in de periode 15 april t/m 15 oktober.

Geadviseerd wordt om onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van zomer- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen in de stallencomplexen in deelgebied 2. Conform het Vleermuisprotocol dient dit plaats te vinden in de periode 15 april t/m 15 oktober (zomerverblijf) en 15 augustus t/m 1 oktober (paarverblijf).

6.1.3 Levendbarende hagedis, Alpenwatersalamander en bastaardkikker

Indien graafwerkzaamheden plaatsvinden in de oeverzone en/of in de sloten van deelgebied 3 en 4, dan leidt dit tot een negatief effect op levendbarende hagedis, Alpenwatersalamander en/of bastaardkikker. In dit geval wordt geadviseerd om de werkzaamheden te laten begeleiden door een ecooloog die eventueel aanwezige dieren kan wegvangen en uitzetten in het dichtstbij zijnde, geschikte leefgebied. Indien de werkzaamheden voorzien worden voor het winterhalfjaar, dan dienen zoveel mogelijk dieren te worden weggevangen in de periode vanaf eind juli t/m september voorafgaande aan de uitvoerfase. In deze periode zijn zowel subadulte als volwassen individuen van voornoemde soorten aanwezig. Levendbarende hagedissen dienen te worden gevangen middels 'herpetoplaten' conform het Kennisdocument Levendbarende hagedis³ van Bijl 2. Alpenwatersalamanders en bastaardkikkers kunnen in deze periode met schepnetten worden gevangen. Na het afvangen van de dieren dient het werkgebied van het betreffende slootdeel te worden omgeven door een amfibieënscherm ten einde te voorkomen dat dieren zich opnieuw kunnen vestigen. Indien geen werkzaamheden aan de oeverzones en/of sloten worden verricht, dan zijn vervolgstappen ten aanzien van voornoemde soorten niet aan de orde.

6.1.4 Algemene zorgplicht

Ten tijde van de werkzaamheden kunnen individuen van algemene diersoorten onverhoopt toch aanwezig zijn in het onderzoeksgebied. Aangezien op grond van artikel 1.11, lid 1, 2a, 2b en 2c van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht altijd en voor iedereen geldt, dient tijdens de uitvoer van werkzaamheden te worden voorkomen dat dieren en verblijfplaatsen onnodig verstoord, verwond, gedood of vernield worden.

Voor egel, konijn en algemeen voorkomende amfibieën bieden enkele ecotopen binnen het onderzoeksgebied mogelijk geschikt leefgebied. Tijdens de werkzaamheden kan eventueel een konijn en/of egel het gebied betrekken en/of kunnen algemenere amfibieën aanwezig zijn. Egel, konijn en algemeen voorkomende amfibieën zijn in de provinciale verordening van provincie Limburg vrijgesteld van ontheffing. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen (in het kader van de zorgplicht) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat individuen die tijdens werkzaamheden worden aangetroffen, op een zorgzame wijze verdreven dienen te worden of gevangen en vrijgelaten/uitgezet worden in aanliggend gebied, (zo ver mogelijk) buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden – stikstofdepositieonderzoek uitvoeren

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan niet worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) in de gebruiksfase significant negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Geadviseerd wordt om een aanvullend stikstofdepositieonderzoek uit te voeren middels het rekenmodel AERIUS.

Voor de overige (fysische) verstoringsfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming – beoordeling bevoegd gezag aanvragen

Het onderzoeksgebied ligt binnen de groenblauwe mantel en grenst direct aan het Natuurnetwerk Limburg. Uit subparagraaf 5.2.2 blijkt dat de landschappelijke, ecologische en visuele kenmerken in deelgebied 4 mogelijk sterk wijzigen. Dit maakt een nader oordeel van het bevoegd gezag (provincie Limburg) noodzakelijk inzake de uitvoeringsfase en de gebruiksfase van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

³ <https://www.bijl2.nl/assets/Bijl2-2017-012KennisdocumentLevendbarende-hagedis-1.0.pdf>, geraadpleegd d.d. 08-06-2022.

Indien bij de inpassing van de bebouwing voldoende aandacht is voor de aanleg van hoog opgaande groenstructuren zoals inheemse bomen en struiken, kunnen natuurwaarden in de nieuw te realiseren woonwijk aanmerkelijk toenemen. Indien tijdens de bouw eveneens 'natuurinclusief' wordt gebouwd, kan de diversiteit aan planten- en diersoorten ter plaatse fors toenemen⁴.

6.2.3 Houtopstanden – niet aan de orde

In het kader van de beoogde ontwikkeling is geen kap van bomen voorzien. Aangezien er geen bomen gekapt worden, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming daarom niet van toepassing.

⁴ Bij natuurinclusief bouwen worden o.a. nestgelegenheden voor huismussen, zwaluwen, gierzwaluwen en vleermuizen ingebouwd in de huizen.

7 GERAADPLEEGDE BRONNEN

Beintema, A., O. Moedt & D. Ellinger, 1995. Ecologische Atlas van de Nederlandse Weidevogels. Schuyt & Co., Haarlem

Bijlsma, R.G. 1993. Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels. Schuyt & Co. Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem (1^e druk)

BLJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, 12 juli 2017.

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden

Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist

Huizinga, N. et al., 2010. Zoogdieren van Limburg. Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg (SNL), Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht (eerste druk)

Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman, 2011. Cursus vleermuizen en planologie. Cursusmap, Zoogdiervereeniging

Mebs, T. & W. Scherzinger, 2004. Uilen van Europa. Biologie, kenmerken en populatie. Tirion Uitgevers, Baarn

Provincie Limburg, 2021. Omgevingsvisie Limburg 2021.

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam

Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag

Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Van Diepenbeek, A., 2015. Veldgids Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 13-05-2022.

Websites

www.floron.nl

www.overheid.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.limburg.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Provincie Limburg, 2017). Daarbij zijn vier categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Jaarrond gebruikte nesten. Deze soorten maken ook buiten het broedseizoen gebruik van de nestplaats.
2. Zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Deze soorten
3. plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken

gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig van is voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar).

4. Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt moet worden bepaald of er voldoende functionaliteit behouden blijft.

Welke soorten tot een van de vier bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.

- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Limburg voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Limburg heeft de Verordening natuurbescherming vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door GS aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstoringseffect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast of wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.

- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats, wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassa-productie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De geveldde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in het Structuurschema Groene Ruimte, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Limburg is deze begrenzing uitgewerkt in de Omgevingsvisie Limburg.

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

Natuurnetwerk Limburg

De Limburgse natuurgebieden, waaronder ook de Natura 2000-gebieden, vormen samen het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland (samen ca. 53.000 ha). Het Natuurnetwerk Limburg is gelegen in delen van beekdalen, op hellingen en op veen- en stuifzandgebieden van de hoger gelegen gebieden. Binnen het Natuurnetwerk Limburg wordt ingezet op een goede kwaliteit en bescherming van de natuur met een bijzonder accent op bedreigde Limburgse dier- en plantensoorten. Daarnaast wordt ingezet op het bieden van mogelijkheden voor natuurbeleving.

De Natura 2000-gebieden (ca. 17.000 ha) vormen een selectie binnen het Natuurnetwerk Limburg. Hier ligt de absolute nadruk op de natuurwaarden: het zo spoedig mogelijk en verantwoord bereiken van een gunstige staat van instandhouding van de soorten en habitatten, waarop de aanwijzing als Natura2000-gebied is gebaseerd. De Natuurbeheerplannen van de 23 Natura 2000-gebieden in Limburg geven inzicht in hetgeen daarvoor nodig is. Er zijn ook Natura 2000-gebieden (net) buiten de provinciegrens. Vanuit de Europese wet- en regelgeving geldt een strenge wet- en regelgeving gericht op beheer en bescherming van de natuurwaarden. Onder andere via het Aanvalsplan Stikstof wordt gewerkt aan het verbeteren van de omgevingskwaliteit van de Natura 2000-gebieden.

Groenblauwe mantel

Het Maasdal, de beekdalen en steilere hellingen (voorheen de bronsgroene landschapszone en zilvergroeene natuurzone) vormen samen de groenblauwe mantel binnen de landelijke gebieden van Limburg (ca. 36.000 ha). De gebieden vormen samen een soort mantel tussen en bij het Natuurnetwerk Limburg. Het zijn gebieden waar we goede combinatiemogelijkheden zien voor duurzame vormen van (kringloop) land- en tuinbouw en andere economische functies, vooral door hergebruik van reeds aanwezige monumentale en beeldbepalende gebouwen.

De focus ligt hier op het versterken van het klimaatadaptieve karakter (meer ruimte voor de beken en Maas), de biodiversiteit en kernkwaliteiten van het landschap.

Op veel plekken zijn in de rivier- en beekdalen in de loop der tijd (delen van) steden en dorpen tot ontwikkeling gekomen. Die bebouwde gebieden maken geen deel uit van de groenblauwe mantel, maar staan er wel mee in verband.

B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN (LIMBURG)

De opgestelde lijst met jaarrond beschermde nesten conform de provinciale beleidsregels passieve soortenbescherming provincie Limburg. Van de onderstaande soorten zijn de nesten jaarrond beschermd binnen provincie Limburg en moeten er mitigerende maatregelen getroffen worden indien er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen of de gunstige staat van instandhouding in gevaar kan brengen.

Soort	Beschermingscategorie
Boerenwaluw	2
Boomvalk	3
Bosuil	2
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	2
Havik	3
Huisbus	2
Huiswaluw	2
Kerkuil	1
Oehoe	1
Ooievaar	2
Raaf	3
Ransuil	3
Rode wouw	3
Roek	1
Slechtvalk	2
Steenuil	1
Torenvalk	3
Wespendief	3
Zwarte wouw	3

Soort	Beschermingscategorie
Bijeneter	4
Blauwe reiger	4
Buizerd	4
Draaihals	4
grijze klauwier	4
Grutto	4
Ijsvogel	4
Kramsvogel	4
Kwartelkoning	4
Oeverwaluw	4
Paapje	4
Ringmus	4
Roerdomp	4
Sperwer	4
Spotvogel	4
Visdief	4
Wulp	4
Zomertortel	4
Zwarte specht	4

Toelichting

Categorie 1: Jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: Zeer plaatstrouwe broedvogel of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest.

Categorie 4: Vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel om elders nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Limburg een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Maart-april en juli t/m november
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crociodura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	15 augustus t/m februari
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar
Reptielen		
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Juli, augustus en september
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	15 augustus t/m 15 oktober

